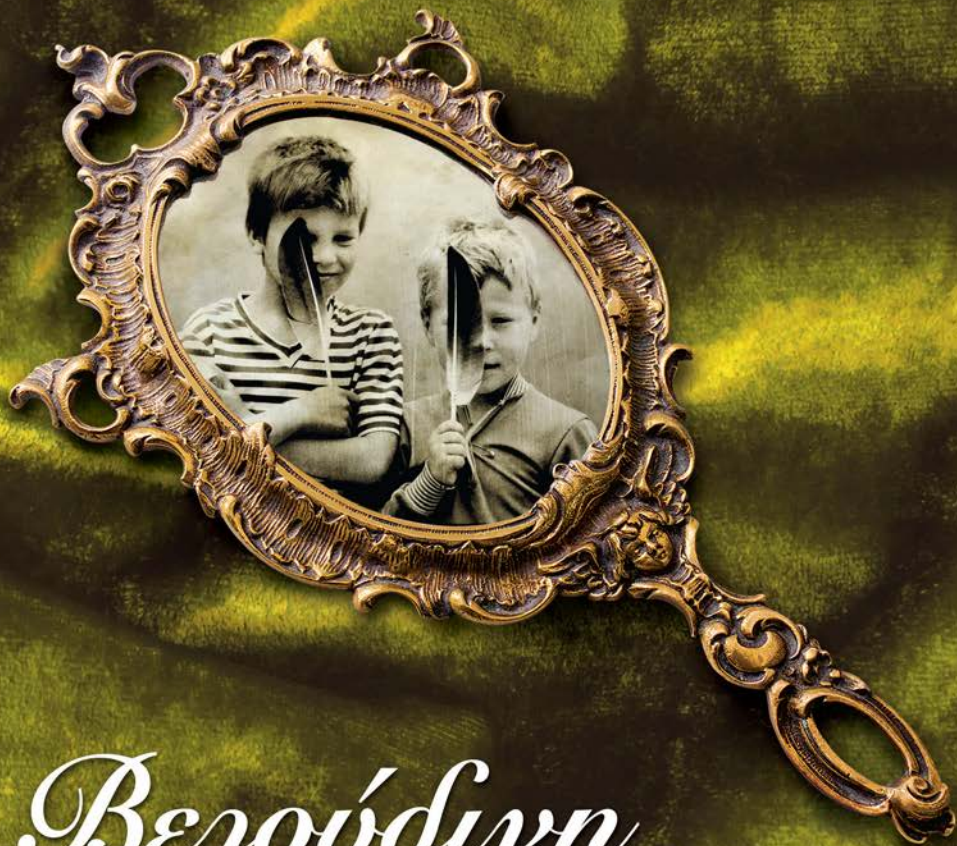

ΕΛΣΗ
ΤΣΟΥΚΑΡΑΚΗ

*Βερούδινη
Ουνωμοσία*

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Βελούδινη συνωμοσία**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Έλση Τσουκαράκη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θοδωρής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Έλση Τσουκαράκη, 2013
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Ilya Sharovalov/ub-foto/
www.shutterstock.com & Imre Tibor Bagosi/www.arcangel-images.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Σεπτέμβριος 2013, 4.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0431-8

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρπιάς.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΕΛΣΗ
ΤΣΟΥΚΑΡΑΚΗ

*Βερούδινη
συνωμοσία*

*Στον Νάσο, τον πατέρα μου.
Αν υπάρχουν ήπειροι στα Πέρατα του Ουρανού,
σίγουρα θα περιπλανιέται κάπου στην Αφρική...*

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

«Αυτό δεν είναι το τέλος ούτε καν η αρχή
του τέλους, όμως είναι, ίσως, το τέλος της αρχής».

Ουίνστον Τσόρτσιλ
1942, μετά τη μάχη στο ελ-Αλαμείν

Γιοχάνεσμπουργκ 2013

Το ταξί σταμάτησε μπροστά στη μικρή μονοκατοικία, σε μια πλούσια και σχετικά ασφαλή συνοικία λίγο έξω απ' το κέντρο της πόλης. Η Αγγελική βγήκε γρήγορα απ' το αυτοκίνητο με μια ορμή που δε συμβάδιζε με την ηλικία της. Ύστερα βοήθησε την κόρη της, η οποία ήταν σε προχωρημένη εγκυμοσύνη, να κατέβει, πλήρωσε και είπε στον οδηγό να περιμένει για λίγα λεπτά ακόμα.

Ένας περιποιημένος, ολάνθιστος, λιλιπούτιος κήπος κέρδιζε τις εντυπώσεις καλωσορίζοντας τους επισκέπτες. Στο κατώφλι στεκόταν μια ηλικιωμένη γυναίκα, μεγαλύτερη απ' την Αγγελική, η οποία τις προέτρεψε να περάσουν και τις υποδέχτηκε πρόσχαρα στο σπιτικό της. Όταν ηρέμησε λίγο η Αγγελική απ' την πρώτη, θετική εντύπωση της ευγενικής υποδοχής, έγνεψε στον οδηγό να φύγει και κατευθύνθηκε αποφασιστικά προς την είσοδο.

Μετά τις απαραίτητες συστάσεις, πέρασαν στο εσωτερικό ρίχνοντας κλεφτές ματιές στο χώρο. Η Ευτέρπη μ' ένα καλοσυνάτο κι ευγενικό χαμόγελο στάθηκε παράμερα ζυγίζοντας με το βλέμμα τις δυο γυναίκες που στέκονταν αμήχανες στο διάδρομο, με την απορία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους γι' αυτή την παράξενη κι αναπάντεχη συνάντηση.

Υπολόγισε γρήγορα την ηλικία της Αγγελικής, πρέπει να ήταν σκάρτα εβδομήντα, και καμάρωσε την περήφανη κορμοστασιά της. *Θεέ μου, πόσο του μοιάζει!* συλλογίστηκε. Έχουν την ίδια αγριάδα και τραχύτητα στα μάτια ζυμωμένη με γλύκα και καρτερικότητα, συμπέρανε νιώθοντας ένα φόβο να την κυριεύει. Πόσο δύσκολο ήταν το έργο που είχε αναλάβει να φέρει σε πέρας! Είχε γίνει ο συνδετικός κρίκος, το σημαντικότερο σταυροδρόμι στην παράδοση πορεία ζωής τόσων ανθρώπων. Θα ήταν άδικο όμως να έχανε την τελευταία πράξη θριάμβου που θα δικαίωνε και τον δικό της ρόλο στο παρελθόν τους.

Και μόνο η σκέψη της συνάντησής τους τη γέμιζε χαρά κι υπέρμετρη αισιοδοξία. Ένωθε πλέον κι εκείνη κουρασμένη απ' το χρόνο, αλλά όχι νικημένη. Δεν επέτρεπε στον εαυτό της να παραιτηθεί απ' τις ευλογίες της ζωής, τις οποίες είχε διδαχτεί απ' τους καλύτερους δασκάλους του κόσμου. Λες και την είχε επιλέξει ο Ουρανός, σαν την εκλεκτή του, να βιώσει με αυτό τον τρόπο τόσο συγκλονιστικές κι ανατρεπτικές ιστορίες.

Το σώμα ας υπέφερε, η ψυχή όφειλε όμως πάντα να χαμογελά με στωικότητα κι ελπίδα, γιατί ουσιαστικά δεν υπήρχε τέλος και θάνατος, παρά μόνο μέσα στις ψευδαισθήσεις του μυαλού.

Μπλόκαρε τις σκέψεις οι οποίες κάλπαζαν δικαιολογημένα εκείνη τη στιγμή στο μυαλό της ενώ ταυτόχρονα την τρέλαιναν και την αποσυντόνιζαν και βάλθηκε να παρατηρεί με περιέργεια την κόρη της Αγγελικής.

Η Σάντρα απέπνεε νιάτα, ομορφιά και δύναμη. Μια πλούσια χαίτη από σκουρόχρωμα και σγουρά μαλλιά πλαισίωνε τους γυμνασμένους ώμους της. Τα μάτια της, σκούρα κα-

στανά, εκφραστικά και υγρά, σαν ελαφίσια, ολόδια μ' εκείνα της άτυχης γιαγιάς της. Πάντα η μοίρα φρόντιζε με τρόπο ν' αφήνει σημάδια κι αποτυπώματα στα κορμιά και στις ψυχές των ανθρώπων. Η Σάντρα, το ανατρεπτικό δώρο της ζωής όλων των βασικών πρωταγωνιστών αυτού του παράξενου, ουράνιου θιάσου. Σε λίγο καιρό θα έφερνε στον κόσμο ένα υπέροχο πλασματάκι, τη συνέχεια της ελπίδας και της πίστης στο μέλλον.

Η Ευτέρπη μάλωσε άλλη μια φορά τις σκέψεις της που πηδούσαν σαν κατσίκια απ' το ένα θέμα στο άλλο κι αποφάσισε να προσεγγίσει προσεκτικά τις δύο γυναίκες, οι οποίες αποτελούσαν, με τον τρόπο τους, ένα μεγάλο κομμάτι της δικής της ζωής.

Σαν την αντιλήφθηκαν να τις παρατηρεί με τόση προσοχή, εστίασαν και οι δυο το βλέμμα τους πάνω της. Η Αγγελική περισσότερο επιφυλακτική, η Σάντρα πιο εγκάρδια, με το χέρι απλωμένο, έτοιμο να σφίξει το δικό της.

Η Ευτέρπη ανταποκρίθηκε στη ζεστή χειραψία και είδε τα μάτια της Αγγελικής να σκοτεινιάζουν.

«Είμαι περίεργη, για ποιο λόγο βρισκόμαστε σε αυτό το μέρος;» ρώτησε επιθετικά η Αγγελική.

«Είστε η Αγγελική Τζόουνς;» απάντησε αμήχανα κερδίζοντας λίγο χρόνο η Ευτέρπη.

Η ηλικιωμένη γυναίκα απέναντί της χαμογέλασε, χωρίς όμως διάθεση ν' αστειευτεί. «Αγγελική; Έχουν να με προσφωνήσουν έτσι, κυρία μου, από τότε που ήμουν νεαρή κοπέλα. Άντζελα είναι εδώ και χρόνια τ' όνομά μου!»

«Αγγλιστί!» πετάχτηκε αστειευόμενη η Σάντρα για να σπάσει την αμηχανία.

Η Ευτέρπη ανταπόδωσε τη ζεστασιά της Σάντρας και

συνέχισε να συνθέτει τις απαραίτητες προτάσεις ενός πολύ δύσκολου προλόγου. «Είμαι σίγουρη ότι αναρωτιέστε για ποιο λόγο σας κάλεσα σήμερα εδώ, ύστερα από συνεννόηση με το συμβολαιογράφο του πατέρα σας».

Και οι δύο γυναίκες την κοιτούσαν με αδημονία στα μάτια, περιμένοντας έστω μια σύντομη επεξήγηση.

«Ας πούμε ότι έχω να σας διηγηθώ μια υπέροχη, μια συγκλονιστική ιστορία ζωής σαν παραμύθι που σας αφορά».

Το βλέμμα της Αγγελικής είχε τη σπιρτάδα του αρπακτικού, έτοιμη να επιτεθεί. «Μα είναι σοβαρά πράγματα αυτά, κυρία μου, που μας λέτε; Συνειδητοποιείτε την ηλικία μου για να ξεστομίζετε τέτοια λόγια...»

Η Σάντρα πετάχτηκε πάλι να σώσει την κατάσταση. «Προφανώς, μαμά, θα έχει τους λόγους της η κυρία Ευτέρπη για να το λέει. Κάνε υπομονή και μάθε να δίνεις επιτέλους χώρο στον άλλον ν' αναπνεύσει».

Προσποιούμενη ότι δεν άκουσε, η Αγγελική συνέχισε στον ίδιο επιθετικό τόνο. «Και με ποια αρμοδιότητα, παρακαλώ, θα μας διηγηθείτε εσείς μια ιστορία που μας αφορά;»

«Με την αρμοδιότητα του ανθρώπου που ευλογήθηκε να γνωρίσει τα μεγάλα παρασκήνια μιας παράδοξης πορείας ζωής. Το πρώτο πράγμα που σας ζητώ είναι να μ' εμπιστευτείτε κι εγώ με αντικρίζετε πρώτη φορά. Στην ηλικία σας θα πρέπει να έχετε πλέον αντιληφθεί ότι η μοίρα παίζει παράξενα κι αναπάντεχα παιχνίδια στους ανθρώπους».

«Με τρομάζετε», απάντησε σχεδόν παραιτημένη η Αγγελική. «Έχω μεγαλώσει πολύ για τέτοιου είδους συγκινήσεις. Έχω κλείσει τους λογαριασμούς με το παρελθόν μου προφανώς. Τη σκυτάλη παρέλαβε η επόμενη γενιά».

«Δε φοβάμαι την αντίδρασή σας», αντιγύρισε με μυστή-

ριο ύφος η Ευτέρπη, εκμεταλλεούμενη λίγο την εξουσία που της προσέδιδε η αίσθηση της γνώσης την οποία διαχειριζόταν, σε αντίθεση με τις δυο ταραγμένες γυναίκες απέναντί της, που την κοιτούσαν σαν αδιάβαστα μαθητούδια. «Όσο για τους λογαριασμούς με το παρελθόν, δεν ξέρουμε πότε κλείνει το τεφτέρι. Είναι δουλειά του σύμπαντος, νομίζω, και δεν μπαίνει σε διαδικασία και κόπο να ρωτήσει την άποψή μας», αστειεύτηκε.

Η Αγγελική φαινόταν να ψάχνει με το βλέμμα μια έξοδο κινδύνου. Έμοιαζε με αγρίμι που το είχαν εγκλωβίσει στο κλουβί.

«Ομολογώ ότι το τηλεφώνημά σας με ξάφνιασε, όπως και η μυστηριώδης κι εκνευριστική πίεση του συμβολαιογράφου να σας συναντήσουμε. Σχεδόν απαιτήσατε να μιλήσετε σ' εμένα και στην κόρη μου. Εντάξει, λοιπόν, ας σας ακούσουμε... Να υποθέσω ότι αυτά που έχετε να μας πείτε έχουν σχέση με το θάνατο του πατέρα μου; Εργαστήκατε κάποτε στην ομάδα του με συγκεκριμένη αρμοδιότητα, υπήρξατε ασθενής του;»

Η Ευτέρπη προσπάθησε να την ηρεμήσει χωρίς να δώσει βιαστικές απαντήσεις που θ' αλλοίωναν την ουσία της διήγησής της. Τώρα έμπαιναν στα δικά της λημέρια. Στους άυλους χώρους στους οποίους ήξερε να κινείται άνετα, ακόμα και με κλειστά μάτια. Αγγίζοντας απαλά το χέρι της Αγγελικής, την οδήγησε σ' ένα μικρό γραφείο, στο τέλος του διαδρόμου. Της έκανε εντύπωση ότι η ηλικιωμένη γυναίκα αφέθηκε και δεν αντέδρασε οπισθοχωρώντας ή δείχνοντας απροθυμία να την ακολουθήσει.

Η Σάντρα ακολούθησε ξοπίσω τους πρόθυμα κι εκείνη, παραπατώντας απ' το βάρος της εγκυμοσύνης.

Η Ευτέρπη προσπάθησε να συγκεντρωθεί στο σημαντικό έργο που είχε να επιτελέσει. Το θεωρούσε λειτούργημα κι ένιωσε ένα τρέμουλο να την κατακλύζει. Συγκλονίστηκε σαν έφερε στο μυαλό της πόσο σημαντική εξέλιξη ήταν αυτή για το πεπρωμένο όλων. Έστρεψε το βλέμμα ψηλά, σαν να έβλεπε τον απέραντο ουρανό και χαμογέλασε γεμάτη ευγνωμοσύνη. *Πόσο δίκαια και σοφά τα φέρνεις τελικά, Θεέ μου, για όλους, δεν μπορούσα να φανταστώ ομορφότερη κατάληξη, συλλογίστηκε.*

Τους πρόσφερε τσάι και κουλούρια, επέμεινε να καθίσει η Σάντρα αναπαυτικά σ' έναν καναπέ με τα πόδια ψηλά, για να μην κουραστεί, και ξεκίνησε να μιλά χωρίς πολλούς προλόγους.

«Θα σας αφηγηθώ μια συγκλονιστική ιστορία, η οποία ξεκινά πολλά χρόνια πίσω, την εποχή που ο παππούς σου, Αγγελική, ζούσε ακόμα στην Αδριανούπολη. Ό,τι σας διηγηθώ, ακόμα και η παραμικρή λεπτομέρεια, αποτελεί σημαντικό κομμάτι μιας πολύπλοκης πορείας ζωής. Αν κατά τη διάρκεια της αφήγησής μου δημιουργηθούν απορίες, υπάρχει λόγος. Θα σας τις λύσω όταν πρέπει, τη σωστή στιγμή. Τα πάντα στις ζωές των ανθρώπων φωτίζονται απ' την κατάλληλη οπτική γωνία, τη μαγική χρονική συγκυρία. Οι στιγμές καθορίζουν με τη δική τους δύναμη την πορεία μας. Πριν ξεκινήσω...»

Η Αγγελική τη διέκοψε φουρκισμένη. «Δε μας απαντήσατε, κυρία Ευτέρπη. Όλα αυτά που λέτε έχουν σχέση με το θάνατο του πατέρα μου;»

Η Ευτέρπη την κοίταξε για πρώτη φορά μ' ένα βλέμμα

που έκοβε σαν λεπίδα. «Έχουν σχέση με τη ζωή του πατέρα σας!» απάντησε λακωνικά.

Για λίγα δευτερόλεπτα ακούγονταν μόνο οι ανάσες τους, στο δωμάτιο κυριαρχούσε απόλυτη ησυχία. Η ηλικιωμένη γυναίκα κοίταξε ψηλά, κάτι ψέλλισε και χαμογέλασε σαν να συνομιλούσε με κάποιον αόρατο επισκέπτη, έκλεισε τα μάτια για ελάχιστα δευτερόλεπτα και ξεκίνησε να διηγείται την ιστορία η οποία, λόγω συγκυριών, είχε καθορίσει ολόκληρη την πορεία της.

«Έχω διδαχθεί στο παρελθόν να μη βιάζομαι και να μην αδημονώ για το αποτέλεσμα. Όλα γίνονται στον κατάλληλο χρόνο. Αρκεί να τον καλοπιάνεις και να τον κάνεις φίλο σου, αν τον κοντράρεις, σου θυμίζει χαιρέκακα την κυριαρχία και την εξουσία την οποία έχει τη δύναμη ν' ασκήσει πάνω σου.

»Τα ιστορικά γεγονότα όπως διαδραματίστηκαν καθόρισαν το μέλλον εκατομμυρίων ανθρώπων, που υπήρξαν τραγικοί μάρτυρες, αδυνατώντας να ορίσουν τις εξελίξεις. Πεπρωμένα ψυχών, πιόνια στην παραφροσύνη των ισχυρών κυρίαρχων του κόσμου.

»Οφείλω να σας τοποθετήσω λίγο χρονικά κι ιστορικά, περισσότερο εσένα, Σάντρα, που την έννοια του παγκόσμιου πολέμου, ευτυχώς, τη συναντάς αποκλειστικά στα βιβλία της ιστορίας.

»Μόλις είχε τελειώσει ο Μεγάλος Πόλεμος, στην ουσία μια γενικευμένη σύρραξη των ευρωπαϊκών δυνάμεων. Επί τέσσερα χρόνια, απ' τον Αύγουστο του 1914 μέχρι το Νοέμβρη του 1918, οι μάχες και οι συγκρούσεις στα εδάφη της Γηραιάς Ηπείρου ήταν συνεχείς. Επειδή όμως σύντομα επεκτάθηκαν κι εκτός Ευρώπης, με τη συμμετοχή αποικιακών

στρατευμάτων και αμερικανικών δυνάμεων, οι οποίες πρώτη φορά εμφανίστηκαν στο διεθνές προσκήνιο, ο πόλεμος αυτός ονομάστηκε Πρώτος Παγκόσμιος. Η συμφορά αυτή επέφερε ριζικές αλλαγές στο χάρτη της Ευρώπης και οδήγησε στην κατάρρευση μεγάλων αυτοκρατοριών. Δε θέλω να σας κουράσω με περισσότερες λεπτομέρειες, απλώς για να συνειδητοποιήσετε το μέγεθος του ανθρώπινου παραλογισμού, σας αναφέρω ότι οι απώλειες των στρατευμένων ανήλθαν στα εννέα εκατομμύρια ενώ άλλες τόσες ψυχές αμάχων υπήρξαν θύματα των τρελών και μισαλλόδοξων αποφάσεων ανδρών οι οποίοι καθόρισαν τις τύχες και το ριζικό των ανθρώπων.

»Οι κυβερνώντες έπαιξαν στα ζάρια σύνορα, ονομασίες κρατών, αλλαγές πολιτευμάτων κι αυτοκρατορικών φρουρών ενώ οι νέοι τότε ονειρεύονταν ένα ειρηνικό κι ανέφελο από απειλές άλλου πολέμου μέλλον».

Αδριανούπολη 1923

Ο Κυριάκος ένιωθε ένα έντονο σφίξιμο στο στήθος. Αυτή τη φορά το παιχνίδι των πολιτικών συμφερόντων θα τους κατέστρεφε τη ζωή. Το αντιλαμβανόταν μέχρι το μεδούλι του, τα μύχια της ψυχής του. Σαν ν' άκουγε τα σοφά λόγια του συγχωρεμένου του πατέρα του, ότι οι τουρκαλάδες και τα συμφέροντα των άπληστων δυτικών θα τους κατάφερναν το χτύπημα και θ' ακύρωναν τη Συνθήκη των Σεβρών, που παραχωρούσε τον τόπο τους στα ελληνικά χρώματα ως έδρα της «Γενικής Διοικήσεως Θράκης».

Μόλις είχαν προλάβει να επουλώσουν κάπως τις πληγές τους απ' τον πόλεμο, ν' ανασάνουν τον αέρα της ελευθερίας, χωρίς φόβο, κι έρχονταν πάλι ν' ανακατέψουν την τράπουλα της ζωής τους, σαν να ήταν οι άνθρωποι φύλλα σ' ένα στημένο παιχνίδι χωρίς κανόνες.

Βούιζαν οι εφημερίδες και ο κόσμος συγκλονιζόταν απ' τις καινούργιες εξελίξεις. Ο ελληνικός στρατός υπέστη μεγάλη ήττα στη Μικρά Ασία και η Ελλάδα τιμωρήθηκε καταβάλλοντας βαρύ τίμημα. Χιλιάδες πρόσφυγες, η κατεστραμμένη οικονομία κι η έλλειψη χρημάτων υποχρέωσαν την Ελλάδα να πληρώσει σε γη. Η Ίμβρος και η Τένεδος δόθηκαν, λες και ήταν χάντρες ενός κομπολογιού που έσπασε άτσαλα, στην

Τουρκία, τάχα με τη διεθνή προτροπή να συμπεριφερθούν δίκαια και πολιτισμένα οι Τούρκοι στον ελληνικό πληθυσμό τους. Η απώλεια των δύο αυτών πολύτιμων κοσμημάτων πονούσε την ψυχή κι επιπλέον αντιμετώπιζαν καθημερινά μια πρωτόγνωρη απειλή.

Ο Κυριάκος αδυνατούσε να προσαρμοστεί σε μια τέτοια προοπτική. Εκείνη η απαράδεκτη Συνθήκη της Λωζάννης, τον Ιούλιο του 1923, κρεμόταν σαν δαμόκλειος σπάθη πάνω απ' τα κεφάλια τους. Βάλθηκε να τους ξεσπιτώσει απ' την πατρίδα τους, προβλέποντας την επέκταση των τουρκικών συνόρων στην Ανατολική Θράκη. Ροκάνιζαν οι Τούρκοι σαν τρωκτικά σιγά και μεθοδικά τα ελληνικά χώματα, ήδη προετοιμάζονταν ανταλλαγές πληθυσμών μεταξύ των δύο χωρών. Το παιχνίδι με την τράπουλα είχε στηθεί, μεταξύ Τούρκων κι Ελλήνων, μουσουλμάνων και χριστιανών. Αυτό ήταν το πολιτικό παρασκήνιο που θα καθόριζε τη ζωή τους κι όλες οι θρησκευτικές διενέξεις έμοιαζαν ψεύτικες και ανόητες στα μάτια του. Ένωσαν αβοήθητοι και εγκαταλειμμένοι απ' όλους. Η Ελλάδα δεν είχε στην πραγματικότητα καμιά δύναμη διαπραγμάτευσης κι ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχασε την ιδιότητα του Εθνάρχη, εφόσον το Πατριαρχείο είχε τεθεί υπό παρακολούθηση, σε ειδικό διεθνές νομικό καθεστώς.

Είχε μια σκασίλα όμως για όλα αυτά ο Κυριάκος! Του ανακατεύονταν τα σωθικά όταν έμπλεκαν τη θρησκεία και τα βρώμικα πολιτικά τους παιχνίδια με τον Θεό και την πίστη. Ποτέ δεν είδαν προκοπή πραγματικά ούτε απ' τον πατριάρχη ούτε απ' τη χριστιανοσύνη. Η μοιρασιά του εδάφους όριζε πάντα την πορεία τους, η κυριαρχία της γης υπήρξε απ' την αρχαιότητα η Ωραία Ελένη για κάθε αχόρταγο ηγέτη. Ποιος θα προλάβαινε να ξεζουμίσει τον ευλογημένο τόπο τους.

Οι συμπολίτες του έτρεμαν μήπως επαναληφθούν σκηνές βίας και ξεκληρίσματος, όπως είχε γίνει ένα χρόνο πριν, το 1922, στη Σμύρνη. Οι άνθρωποι κυκλοφορούσαν στο δρόμο τρέμοντας για το μέλλον τους, ειδικά οι γηραιότεροι, οι οποίοι είχαν γίνει πολλές φορές στο παρελθόν η διελκυστίδα ανάμεσα στους αιώνιους γείτονες εχθρούς.

Ανήκαν επισήμως πλέον στην Τουρκία. Εκτός απ' τις οικογένειές τους κινδύνευε και το βίος τους, παρά τις διεθνείς διαβεβαιώσεις για ευνοϊκή μεταχείριση απ' τους Τούρκους. Δεν ήθελε να γίνεται άδικος με τους γείτονές τους, η συμβίωσή τους ήταν αρμονική, απλοί κι άκακοι άνθρωποι σαν εκείνους. Μαζί στις χαρές, μαζί και στα δύσκολα. Συμφιλιωμένοι στις συμφορές, συμπαραστέκονταν ο ένας στον άλλον. Πάντα έρχονταν οι πολιτικοί να σπείρουν ζιζάνια και διχόνοιες ανάμεσά τους, σαν να προέτρεπαν τους λαούς να βγάλουν το φίδι απ' την τρύπα για λογαριασμό τους. Υπέγραφαν με σμόκιν χαμογελαστοί πολιτισμένες τάχα συνθήκες, τρώγοντας χαβιάρια και πίνοντας σαμπάνιες κι άφηναν τους λαούς να κανονίζουν τις επιμέρους λεπτομέρειες, χωρίς ν' αναλαμβάνουν οι ίδιοι το κόστος της οποιας παρεξήγησης, βίας κι ανατροπής, εμφανιζόταν στη φιλήσυχη καθημερινότητά τους.

Οι Έλληνες θα ξεκληρίζονταν γι' άλλη μια φορά. Το ένιωθε βαθιά στην ψυχή του κι έτρεμε το φυλλοκάρδι του.

Τα βήματά του σέρνονταν, σαν να κουβαλούσε μεγάλο φορτίο. Κάνοντας συνέχεια κύκλους γύρω απ' τα όμορφα και χαρωπά χρωματιστά κτίρια της συνοικίας τους, προσπάθησε ν' ανακτήσει όσα ψήγματα αισιοδοξίας του απέμεναν για ν' αντιμετωπίσει τα μάτια της μάνας του. Τον μοναδικό και πολύτιμο συνοδοιπόρο της ζωής του.

Τη βρήκε να ποτίζει τις γλάστρες με περισσή φροντίδα, όπως έκανε καθημερινά. Μόλις τον αντιλήφθηκε να μπαίνει στο σπίτι, έσπευσε να τον καλωσορίσει. Το ύφος της μαρτυρούσε ανησυχία και πόνο. Προσπαθούσαν μάταια να υποκριθούν και οι δυο τους, προσποιούμενοι τους ανέμελους, πως δε συνέβαινε κάτι τόσο ανατρεπτικό και τελεσίδικο στη ζωή τους.

«Τι λένε έξω στους δρόμους, γιόκα μου, γι' αυτή τη νέα Συνθήκη της Λωζάννης;»

«Μας πούλησαν πάλι, μάνα», ξέσπασε αυθόρμητα ο Κυριάκος.

«Σαν πιόνια ενός στημένου παιχνιδιού ήμαστε πάντα, αγόρι μου. Έτσι έλεγε ο πατέρας σου. Πότε μας έριχναν στη μοιρασιά, πότε κερδίζαμε για λίγο με την εύνοια της τύχης».

«Νιώθω εξοργισμένος αυτή τη φορά, μάνα. Το παρατράβηξαν. Δε νομίζω η Αδριανούπολη να επιστρέψει ξανά στα ελληνικά χέρια. Θα ξεχαστούμε απ' την ίδια μας την ιστορία. Οι νεότερες γενιές δε θα γνωρίσουν τις ρίζες τους. Μας έκλεψαν και δύο απ' τα ωραιότερα νησιά μας».

Η μάνα του πηγαινοερχόταν βυθισμένη στις σκέψεις της. Ένιωθε τον καημό του γιου της, συμμεριζόταν τον πόνο του. Εκείνη ήταν μαθημένη στις ανατροπές της ζωής, στα σκοτεινά παρασκήνια του χρόνου, λες και είχαν διαλέξει να στήσουν το σπιτικό τους πάνω στον κρατήρα ενός ηφαιστείου.

Η πόλη τους, απ' το 127 μ.Χ. που την εξωράισε ο Αδριανός και γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη, υπήρξε πεδίο βίαιων συγκρούσεων μεταξύ Τούρκων, Ρώσων και Βουλγάρων. Όλοι αναγνώριζαν την εξαιρετική θέση της, η οποία συνέδεε την Κωνσταντινούπολη με την κεντρική Ευρώπη.

Και μετά από αλλεπάλληλους κατακτητές κι ενώ ένιωθαν πλέον πως είχαν βρει τη θέση τους ως κάτοικοι του θρακικού

ελληνισμού, ήρθε το τελειωτικό χτύπημα να τους συντρίψει.

«Η Αδριανούπολη θ' αποτελεί πάντα σύμβολο στην πορεία του ελληνισμού, παιδί μου. Ίσως να είναι η τελευταία πόλη σύμβολο στην ιστορία δύο γειτονικών λαών, που δε θα σταματήσουν ποτέ να ερίζουν μεταξύ τους».

Χλόμιασε λίγο, παραπάτησε απ' τη σύγχυση κι έσπευσε να καθίσει στην πολυθρόνα της. Ο Κυριάκος ανήσυχος έτρεξε να της φέρει ένα ποτήρι νερό.

«Σταμάτα, μάνα, ν' αναβιώνεις δυσάρεστες σκέψεις. Όπου όλοι κι εμείς, θα επιβιώσουμε. Έλα τώρα, μη συγχύζεσαι γιατί δεν υπάρχει χώρος για περισσότερες έγνοιες. Πρέπει ν' αποφασίσουμε τι θ' απογίνει το μαγαζί. Να προλάβουμε να σώσουμε την περιουσία μας».

«Να φύγεις, Κυριάκο! Να φύγεις, παιδί μου, να πας στην πατρίδα να ξεκινήσεις τη ζωή σου απ' την αρχή. Να κυνηγήσεις τ' όνειρό σου να γίνεις δάσκαλος. Να, βλέπεις πώς τα φέρνει ο Θεός τα πράγματα. Ποτέ δε σ' άρεσε το εμπόριο, πάντα κυνηγούσες τα γράμματα και τη γνώση. Είσαι διαφορετική φτιαξιά ανθρώπου, κι ας μην το παραδεχόταν ο πατέρας σου. Άλλα τα αντρικά πρότυπα της εποχής του, άλλες προσδοκίες είχε για το γιο του. Τώρα όμως εκείνος έφυγε για πάντα κι εσύ πρέπει ν' αδράξεις την ευκαιρία να υλοποιήσεις τα όνειρά σου. Εμείς οι μεγαλύτεροι ξέρουμε ότι ο πόλεμος κι ο ξεριζωμός κλείνουν, αν και παράλογο, στην αγκαλιά τους την ελπίδα και τη φλόγα μιας καινούργιας αρχής. Ο πόνος γεννά ομορφιά και πίστη στον άνθρωπο. Φύγε, γιε μου, απ' την Αδριανούπολη! Κάνε μου αυτή τη χάρη πριν κλείσω οριστικά τα μάτια μου».

Γιοχάνεσμπουργκ 2013

Τα μάτια της Σάντρας είχαν ανοίξει διάπλατα, άκουγε μαγεμένη τα λόγια που μετατρέπονταν σε προτάσεις κι έρρεαν απ' το στόμα της Ευτέρπης. Δεν αναρωτήθηκε για τίποτα, απλά αφέθηκε στη ροή της ιστορίας.

Η Ευτέρπη πάντα πίστευε ότι ορισμένοι άνθρωποι αντιλαμβάνονται διαισθητικά την πορεία της ιστορίας τους, κι ως μην υπήρξαν μάρτυρες στα γεγονότα που καθόρισαν την οικογενειακή τους μοίρα. Σαν να υπάρχει ήδη η γνώση και περιμένει την κατάλληλη στιγμή ν' αποκαλυφθεί.

Η Αγγελική ανάσαινε βαριά, απρόθυμη να συνεχίσει να ακούει σ' ένα χώρο στον οποίο ένιωθε σαν να την είχαν φυλακισμένη. Κάποια στιγμή δυσανασχέτησε και διέκοψε την Ευτέρπη. «Μας κλείσατε σ' ένα δωμάτιο, μας υποχρεώνετε να σας ακούμε σαν να είμαστε πρόβατα και σας παρακολουθούμε τόση ώρα να εξιστορείτε την ιστορία ενός Κυριάκου, σχεδόν έναν αιώνα πριν. Δηλαδή πώς πρέπει ν' αντιδράσουμε τώρα;»

Η Ευτέρπη απάντησε ήρεμα. Είχε από ώρα εισέλθει σε μια άλλη, απρόσιτη διάσταση, όπου δεν ήταν εύκολο πλέον να εισβάλλει κανείς. Κοίταξε τρυφερά την Αγγελική και της απηύθυνε το λόγο σαν να ήταν μικρό κοριτσάκι. «Όχι

οποιοιδήποτε Κυριάκου, Αγγελική μου. Του Κυριάκου Μαρόγλου, του παππού σου! Ενός μοναδικού, χαρισματικού κι υπερβατικού ανθρώπου, ο οποίος καθόρισε την πορεία ολόκληρης της γενιάς σας. Είναι χρέος μου να σας τον συστήσω, αποκαλύπτοντας κάθε λεπτομέρεια της ζωής του, στην οποία έγινα από τύχη κοινωνός. Από εκείνον ξεκίνησαν όλα...»

Η Αγγελική, φανερά ταραγμένη, προσπάθησε να διατηρήσει την ψυχραιμία της. «Σαν να εμφανίζονται φαντάσματα τώρα... Περισσότερο απ' όλα μ' ενοχλεί ο υπαινιγμός σας ότι δε γνωρίζω την ιστορία των παππούδων μου, σε αντίθεση μ' εσάς που ισχυρίζεστε πως ξέρετε τα πάντα. Γιατί πρέπει σώνει και καλά ν' ακούσω από μια άγνωστη, η οποία αρνείται να μας δώσει στοιχεία για την ταυτότητά της, το παρελθόν της δικής μου οικογένειας;»

«Γιατί ο πατέρας σας, όσο ζούσε, δεν μπορούσε να το κάνει από διακριτικότητα...» απάντησε ήρεμα η Ευτέρπη.

«Ποια είστε, κυρία μου!» είπε έξαλλη η Αγγελική.

Η Σάντρα φαινόταν εξαϋλωμένη απ' την εξέλιξη των γεγονότων. Χαμογελούσε χαμένη στη δική της γαλήνια διάσταση. «Δηλαδή ακούω την ιστορία του προπάππου μου!» συμπέρανε φωναχτά. «Σαν ν' απαντάτε στις προσευχές μου, κυρία Ευτέρπη. Πάντα ήθελα να κατανοήσω τις ρίζες μου, να γνωρίσω τους προγόνους μου. Είμαι μισή Ελληνίδα και λαχταρώ να μάθω τα πάντα για το παρελθόν της οικογένειάς μου». Έστρεψε το βλέμμα κοιτάζοντας τη μάνα της επικριτικά. «Είμαι σίγουρη, κυρία Ευτέρπη, ότι κάποια στιγμή θα συναντηθεί η διήγησή σας με τον δικό σας ρόλο στην ιστορία μας. Σας ευχαριστώ γι' αυτό το αναπάντεχο δώρο.»

Η Αγγελική σαν να αναγκάστηκε απ' τα λόγια της κόρης

της να καταλαγιάσει κάπως τον εκνευρισμό της. Απευθύνθηκε με περισσότερη ηρεμία στην Ευτέρπη. «Τουλάχιστον πείτε μας πώς γνωρίζετε τόσα στοιχεία και λεπτομέρειες για τη ζωή του πα...» δίστασε, «παππού μου. Η ηλικία σας δε δικαιολογεί να έχετε προσωπική εμπειρία από εκείνα τα χρόνια».

«Είχα τον καλύτερο και τον πλέον παραστατικό πληροφοριοδότη, Αγγελική μου», αποκρίθηκε γλυκά, επιμένοντας σε μια τρυφερή και φιλική προσφώνηση στον ενικό. «Τον πατέρα σου!»

Αδριανούπολη 1923

Είχε γεννηθεί στην αγαπημένη του Αδριανούπολη το 1896 κι απ' τη στιγμή που τα μάτια του την αντίκρισαν, αγάπησε βαθύτατα μέχρι τα μύχια της καρδιάς του κάθε συνοικία, τόπο, μνημείο και πλακόστρωτο δρομάκι που είχε περπατήσει πρώτα ως παιδί, αργότερα ως έφηβος και πλέον ως άντρας. Και τώρα είχε έρθει η αποφράδα στιγμή να την αποχαιρετήσει, ίσως για πάντα. Ίδιος έμοιαζε ο πόνος με την απώλεια από θάνατο. Ξεριζωμός για την ψυχή που έχανε την αγκαλιά της πόλης που τον ανέθρεψε. Σαν να ήταν η αγαπημένη του κι έπρεπε να της δώσει το τελευταίο φιλί, χωρίς να γυρίσει να κοιτάξει πίσω ούτε για μια στιγμή.

Βάδιζε τότε νωχελικά, πότε βιαστικά, μέχρι να βραδιάσει, χαμένος σε αναμνήσεις και προσδοκίες, προσπερνώντας και αγνοώντας με πρωτόγνωρη αγένεια όλους τους συντοπίτες που του απεύθυναν το χαιρετισμό τους. Επεξεργαζόταν σχολαστικά σχεδόν όλα τα καινούργια δεδομένα στη ζωή του, προσπαθούσε να φτιάξει μικρά κουτάκια στο μυαλό του για να μπορέσει να τακτοποιήσει και να οργανώσει τις σκέψεις του.

Ένωθε σαν να είχε χωριστεί η καρδιά του σε δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα. Απ' τη μια μεριά η λογική, το καθήκον, να παραμείνει στο πλευρό της μάνας του, απ' την άλλη η φλό-

γα του προσωπικού του οράματος. Από τότε που θυμόταν τον εαυτό του λάτρευε τα βιβλία, τη μελέτη και τη μάθηση. Ανοίγονταν στην ψυχή του ορίζοντας με το διάβασμα, ζωντάνευε μέσα του τις λέξεις των βιβλίων, δημιουργούσε δικά του καταφύγια και βασιλεία και λαχταρούσε να παρασύρει σε αυτή τη δίνη και τους αγαπημένους του φίλους.

Σαν άνοιγε το στόμα του να μεταδώσει τα λόγια του δασκάλου του, μάγευε με την παραστατικότητα και τη γλαφυρότητα των διηγήσεών του. Ο τρόπος που εξηγούσε όλα τα μαθήματα φανέρωνε πως στο μέλλον θα γινόταν εξαιρετικός εκπαιδευτικός. Ονειρευόταν να δημιουργήσει ένα δικό του, πρωτοποριακό διδασκαλείο, με στόχο να έλκει κι όχι ν' απομακρύνει τους μαθητές απ' τις τάξεις και τα θρανία. Οι δάσκαλοί του συμερίζονταν με τρυφερότητα τις φιλοδοξίες του, αλλά του τόνιζαν με έμφαση ότι η εποχή δεν προσφερόταν για ριζοσπαστικές αλλαγές στο συντηρητικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τον τελευταίο καιρό, πριν προκύψουν οι μεγάλες πολιτικές ανατροπές, ενημερωνόταν με εμμονή σχεδόν για όλους τους Ευρωπαίους πρωτοπόρους της διδασκαλίας. Ήταν απ' τους πρώτους που ανακάλυψαν την καινοτόμο και φιλελεύθερη Ιταλίδα παιδαγωγό, τη Μαρία Μοντεσόρι, η οποία ανατάρραξε και ανέτρεψε για τα καλά το αυστηρό εκπαιδευτικό περιβάλλον της εποχής τους. Με αυτό το είδος και την ποιότητα ανθρώπων λαχταρούσε να συναλλάσσεται επαγγελματικά.

Διψούσε να μάθει τις αρχές που όριζαν το πρωτοποριακό της σύστημα. Παρακαλούσε κάθε γνωστό τους έμπορο που ταξίδευε στην Ιταλία να του φέρει τοπικές εφημερίδες, που περιελάμβαναν άρθρα για τη δραστηριότητα αυτής της γυναίκας, την οποία θαύμαζε απεριόριστα απ' τα βάθη της καρ-

διάς του. Σαν έπιανε στα χέρια του κείμενα με πληροφορίες για τις δραστηριότητές της, καθόταν με τις ώρες προσπαθώντας να κατανοήσει και να μεταφράσει με τα φτωχά ιταλικά του τις έννοιες του πνευματικού θησαυρού που κρατούσε στα χέρια του.

Δεν είχαν περάσει ούτε τρεις μήνες, όταν ο διευθυντής του σχολείου, απ' το οποίο είχε αποφοιτήσει πριν από λίγα χρόνια, τον κάλεσε για να τον ενημερώσει για την εξαιρετική πρωτοβουλία σε θέματα παιδείας κι ενός Έλληνα λόγιου που δρούσε στην κοντινή σχετικά Θεσσαλονίκη. Γνωρίζοντας το μεράκι του, του μετέφερε συνεχώς όσες πληροφορίες γίνονταν γνωστές για το μεγάλο όραμα του δικού τους σπουδαίου κι αξιόλογου Μίλτου Κουντουρά.

Ο Κυριάκος ταυτίστηκε με τη χαρισματική προσωπικότητα του μεγάλου δασκάλου και βάλθηκε να μελετά σχεδόν καθημερινά τις καινοτόμες ιδέες του. Οι μέρες του απέκτησαν νόημα κι ενθουσιασμό. Λαχταρούσε να ταξιδέψει μέχρι την ελληνική συμπρωτεύουσα και να συνομιλήσει έστω για λίγο με το πρότυπο που είχε δημιουργήσει στο μυαλό του, τον Κουντουρά. Κι εκεί που είχε κατασταλάξει κι αποφάσισε ν' ασχοληθεί με το μεγαλόπνοο όραμά του, έρχονταν ξαφνικά οι Τούρκοι και η πολιτική τους να του ανατρέψουν το μέλλον.

Ένωθε ευγνωμοσύνη για την πολύ καλή οικονομική κατάσταση της οικογένειάς του από τότε που ήταν μικρό αγόρι. Ο πατέρας του ήταν απ' τους πλέον επιτυχημένους εμπόρους πολύτιμων λίθων στην Αδριανούπολη. Τα χρήματα και η πολυτέλεια δεν έλειψαν ποτέ απ' το σπιτικό τους και το μόνο που έμοιαζε να χαλάει κάπως την οικογενειακή τους ευτυχία ήταν η αδυναμία της μάνας του να συλλάβει στα σπλάχνα της για δεύτερη φορά. Μεγαλωμένος σαν πριγκιπόπου-

λο, προοριζόταν απ' τον πατέρα του να συνεχίσει την οικογενειακή παράδοση. Να επεκτείνει την επιτυχημένη επιχείρηση του γονιού του και να διαπρέψει ως έμπορος και διαπραγματευτής πολύτιμων λίθων. Αισθανόταν πιεσμένος αλλά δεν τολμούσε να διαμαρτυρηθεί για να μη στενοχωρήσει τον πατέρα του, τον οποίο καμάρωνε και θαύμαζε. Το μεράκι της διδασκαλίας θα παρέμενε ο ευσεβής πόθος της ζωής του.

Η πρώτη μεγάλη ανατροπή τον χτύπησε σαν χαστούκι, μόλις αποφοίτησε απ' το σχολείο. Δεν πρόλαβε καλά καλά να χαρεί την ξεγνοιασιά των νιάτων του, όταν αναπάντεχα πέθανε ο πατέρας του από ανακοπή καρδιάς. Στάθηκε άντρας, κολόνα στήριξης δίπλα στη μάνα του. Ανέλαβε απρόθυμα να συνεχίσει την επαγγελματική κληρονομιά, χωρίς να κατορθώσει ποτέ να βελτιώσει οτιδήποτε αφορούσε στο εμπόριο, στις διαπραγματεύσεις και στις οικονομικές συναλλαγές. Απλά αντεπεξερχόταν μηχανικά στις υποχρεώσεις που προέκυπταν, καθοδηγούμενος απ' τις διορατικές και σοφές συμβουλές της μάνας του.

Και να που τώρα ακόμα μια τελεσίδικη ανατροπή τον συγκλόνιζε. Η μάνα του φαινόταν ανένδοτη να εγκαταλείψει τον γενέθλιο τόπο της. Εκεί του μήνυσε ότι λαχταρούσε να ολοκληρώσει τον κύκλο της. Τον προέτρεψε, χρησιμοποιώντας όλη τη δύναμη της πειθούς και της ψυχής της, να κλείσουν το κατάστημα που διατηρούσαν και να ξεκινήσει εκείνος, έχοντας την ασφάλεια μιας μεγάλης οικονομικής υποστήριξης, να χτίσει το μέλλον του σε όποια πόλη της μητέρας πατρίδας λαχταρούσε. Και μόνο οι χρυσές λίρες που είχαν στην κατοχή τους αρκούσαν για να ζήσουν πλουσιοπάροχα την υπόλοιπη ζωή τους.

Σαν ελκυστικές σειρήνες τον καλούσαν οι εικόνες ενός

μέλλοντος που περιελάμβανε το όραμά του για τη δημιουργία ενός δικού του σχολείου. Απ' την άλλη, ο ρυθμός της μέχρι τότε ζωής του ξεθύμαινε και ξεθώριαζε με τόσο μεγάλη ταχύτητα, που τον τρόμαζε. Οι πολιτικές εξελίξεις έδειχναν να συμπορεύονται με τον καινούργιο άνεμο που συνέπαιρνε τα μυαλά του. Τίποτα δε θα παρέμενε ίδιο πλέον. Ίσως η παρουσία του πατέρα του να δημευόταν ή να γινόταν πλιάτσικο από χέρια ανθρώπων πεινασμένων για χρήμα κι εξουσία. Ας έσωζε ό,τι μπορούσε. Όσο για τη μάνα του, πιο αγύριστο κεφάλι δεν υπήρχε σε ολάκερο τον πλανήτη. Αν έβαζε κάτι στο μυαλό της, αλίμονο! Είχε πάρει τις αποφάσεις της διατηρώντας εκείνο το αγέρωχο ύφος που τη χαρακτήριζε κι ομολογουμένως τον βοήθησε με τον τρόπο της να συμφιλιωθεί κι εκείνος με τα καινούργια δεδομένα.

Αφέθηκε στη σκέψη της προσδοκίας κι άρχισε ν' αποχαιρετά νοερά τις ομορφιές της γενέτειράς του, που αγαπούσε τόσο πολύ!

Σουρούπωνε και οι κοκκινωπές αποχρώσεις του ήλιου ζωντάνευαν τα χαρωπά χρωματιστά κίτρινα και ροζ κτίρια με τα κεραμίδια στη στέγη στο κέντρο της Αδριανούπολης. Από μακριά ιρίδιζαν τα νερά του ποταμού Τούντζα κάτω απ' το τείχος της ρωμαϊκής πόλης, συνθέτοντας έναν ονειρικό πίνακα ζωγραφικής.

Όπου πλανιόταν το μάτι του αντίκριζε εικόνες απ' τα παιδικά του χρόνια, σαν να μην τις είχε σκονίσει ο χρόνος. Έκανε μια στάση στο Ουξερεφελί τζαμί με τους τέσσερις επιβλητικούς του μιναρέδες, σχεδόν άκουγε τις κραυγές χαράς σαν έπαιζαν κρυφτό στα παιδικά τους χρόνια, παρέα αγαπημένη

κι ανάμικτη, ελληνάκια και τουρκάκια μαζί! Περνώντας μύρισε και γεύτηκε στον αέρα τη ζωντάνια της πανέμορφης και γραφικής σκεπαστής αγοράς, το Μπεντεστέν, όπου μοσχοβολούσαν όλα τα μυρωδικά και τα μπαχάρια του κόσμου, αποχαιρέτησε νοερά τα ξακουστά παζάρια των μεγάλων συνοικιών.

Κάθε σημείο που άφηνε πίσω του γινόταν στην ψυχή του προσκύνημα, δύσκολος αποχαιρετισμός, πονούσε σαν ανοιχτή πληγή που μάτωνε από όμορφες και ξέγνοιαστες αναμνήσεις. Εικόνες πολύτιμες που είχαν ζωγραφιστεί ανεξίτηλα στην καρδιά του απ' τα παιδικά του χρόνια.

Διέσχισε γρήγορα τη στοά Αράστα και βρέθηκε να καμαρώνει μια ακόμα φορά γοητευμένος τη μεγάλη του αδυναμία, το καμάρι της πόλης τους, το Σελιμιέ τζαμί! Δε χόρταινε να το κοιτάζει ανακαλύπτοντας πάντα κάτι καινούργιο στο αριστούργημα του διάσημου αρχιτέκτονα Σινάν, ενός δημιουργού ο οποίος αφοσιώθηκε στην υπηρεσία της οθωμανικής αρχιτεκτονικής. Κάθε άνθρωπος οφείλει ν' αναγνωρίζει το μεγαλειώδες ταλέντο οποιουδήποτε πολίτη του κόσμου τούτου, ανεξάρτητα απ' την καταγωγή ή το θρήσκευμά του. Η τέχνη ενώνει τις καρδιές, τις υποχρεώνει στο καλό και στην αγάπη!

Ξεχάστηκε θαυμάζοντάς το ώρα πολλή κι έπιασε τον εαυτό του να σκέφτεται με ποιον τρόπο θα το περιέγραφε αργότερα στους μελλοντικούς μαθητές του, ώστε να μην τους κουράσει με περιττές λεπτομέρειες και να γίνει κτήμα τους μονάχα ο θαυμασμός για το έργο του καλλιτέχνη.

Χτισμένο το 16ο αιώνα με εντολή του Σουλτάνου Σελίμ Β', αποτελεί το ομορφότερο σύμβολο της Αδριανούπολης κι ίσως ένα απ' τα σημαντικότερα μνημεία της ισλαμικής αρχιτεκτονικής. Με δεκαοκτώ μικρούς κι έναν τεράστιο κεντρικό τρούλο,

τέσσερις μιναρέδες και αρκετά κτίρια να το περιβάλλουν, το τζαμί αυτό είναι ένα απ' τα πιο επιβλητικά έργα, που με ευφυΐα και μεράκι είχε ολοκληρώσει ο χαρισματικός Μιμάρ Σινάν.

Τον γοήτευε η ιδέα της καθολικότητας του ανθρώπινου ταλέντου, που δεν εμπλεκόταν σε παιχνίδια πολιτικής εξουσίας και διαπλοκής. Μόνο ατόφια τέχνη και κατάθεση ψυχής. *Αν άφηναν τους λαούς να δημιουργήσουν μαζί, θα πλημμύριζε ο κόσμος αριστουργήματα*, σκέφτηκε ο Κυριάκος και χαμογέλασε με τον αναλυτικό και δασκαλίστικο τρόπο του να σκέφτεται τα πάντα. Η Αδριανούπολη θα παρέμενε αιώνια ένα πολύτιμο κόσμημα, ένα φυλαχτό στην καρδιά του.

Ο μακρύς περίπατος στην πόλη τον γέμιζε με αισιοδοξία και τον όπλιζε με κουράγιο για τις μελλοντικές του αναζητήσεις. Τουλάχιστον ένιωθε πλέον σίγουρος για την απόφασή του.

Οι επόμενες μέρες πέρασαν σε αποχαιρετιστήριες συγκεντρώσεις με φίλους, φορτίζοντάς τον συναισθηματικά, η φλόγα όμως που σιγόκαιε μέσα του είχε τη δύναμη να του ζεστάνει την καρδιά, δίνοντάς του την αίσθηση ότι θα γινόταν πυρκαγιά.

Πολύ πριν ξεκινήσουν οι ανταλλαγές των μουσουλμανικών και χριστιανικών μειονοτήτων, που καθόρισαν το πολιτικό παρασκήνιο της εποχής, ο Κυριάκος πρόλαβε να σώσει την οικογενειακή περιουσία, να εξασφαλίσει το μέλλον της μάνας του κι ύστερα ν' αναχωρήσει επισήμως για τον τόπο που λαχταρούσε να στήσει το δικό του σπιτικό.

Τη Θεσσαλονίκη!

*Μ*έσα στη λαίλαπα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου ο Νέστορας και ο Λέανδρος φυγαδεύονται από την πατρίδα τους, ώστε να συμμετάσχουν μαζί με τα συμμαχικά στρατεύματα στις συρράξεις της Βορείου Αφρικής. Έως τότε την πορεία τους έχει καθορίσει η χαρισματική προσωπικότητα του υπέροχου πατέρα τους, του Κυριάκου, ενός οραματιστή που τους δίδαξε πώς να βιώνουν την ομορφιά της ζωής.

Ο Νέστορας αφήνει πίσω το κορίτσι της καρδιάς του, τη Ροζαλία, ενώ ο Λέανδρος συναντά την Άννα, που θα αποδειχθεί μοιραία στη ζωή του. Όμως ο πόλεμος γκρεμίζει τα όνειρα όλων, ανατρέπει τα σχέδιά τους και τους υποχρεώνει να υφάνουν μια σκληρή συνωμοσία σιωπής.

*Υπάρχουν στιγμές που η αγάπη απαιτεί,
σαν σαρκόβоро, θυσίες και πόνο για να μπορέσει,
έστω και λαβωμένη, να επιβιώσει.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0431-8

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 13743

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η